

แนวทางการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัย ของจังหวัดนนทบุรี

A GUIDELINE FOR ENFORCING THE CIVIL-STATE MECHANISM IN FIRE MANAGEMENT IN NONTHABURI PROVINCE

พีระยุทธ สุขสวัสดิ์^{1*} และชมภูณช หุ่นนา¹
Peerayut Suksawas^{1*} and Chompoonuch Hunnak¹

Received : 24 September 2019

Revised : 18 August 2020

Accepted : 25 August 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พรรณนาการจัดการอัคคีภัยตามแนวทางกลไกประชารัฐของจังหวัดนนทบุรี 2) ระบุปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอัคคีภัย และ 3) สร้างแนวทางในการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัย วิธีดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา โดยศึกษาจากเอกสารหลักฐาน การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 27 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แบบอุปนัย

ผลการวิจัย พบว่า (1) การจัดการอัคคีภัยเป็นไปตามแนวทางกลไกประชารัฐ ประกอบด้วยด้านการวางแผน มีการจัดทำแผนแม่บทป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดนนทบุรี และส่งมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปจัดทำเป็นแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ มีการติดตั้งอุปกรณ์เครื่องมือในการป้องกันและระงับอัคคีภัยและฝึกอบรมให้กับชุมชน และมีหน่วยงานต่าง ๆ ให้การสนับสนุนเมื่อเกิดอัคคีภัยขึ้น ด้านการตรวจสอบ มีการจัดตั้งคณะทำงาน และมีหน่วยงานกลางตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และด้านการปรับปรุงการปฏิบัติให้มีความเหมาะสม มีการทบทวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้มีความสอดคล้องกับลักษณะของปัญหา (2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอัคคีภัยที่สำคัญส่วนหนึ่ง คือ ปัญหาด้านการเข้าถึงพื้นที่ มีข้อจำกัดด้านจราจรบนท้องถนนและความหนาแน่นของการจราจร ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าระงับเหตุ และไม่มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์เหล่านั้น และปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชน และ (3) แนวทางในการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัยของ

¹วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

¹Collage of innovation management, Rajamangala university of technology rattanakosin

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: peerayut.suk1988@gmail.com

จังหวัดนนทบุรีที่สำคัญ คือ การสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน ควรบูรณาการหน่วยงานภาครัฐในการจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมกิจกรรมด้านการป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย

คำสำคัญ: การขับเคลื่อนกลไกภาครัฐ การจัดการอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี

ABSTRACT

The objectives were to describe the fire management in accordance with the civil-state mechanism of Nonthaburi Province; to indicate the problems and obstacles in fire management; and to construct a guideline for enforcing the civil-state mechanism for fire management. This research employed qualitative methodology by a case study. Researcher studied the documents, concepts and theories, related studies by a participatory observation, in-depth interviews, and focus-group interviews. Key informants consisted of twenty-seven officials from government sector, private sector, and civil society by purposive sampling and analytic induction.

Findings revealed that firstly, the fire management based on the civil state mechanism, consisting of a master plan for disaster prevention and mitigation in Nonthaburi province delivered to the local government for planning; the plan implementation employed fire prevention with equipment and training for the community and various departments for a fire situation; an administrative examination conducted by a working group and a central unit based on the determined standards; and a proper continuous operational review by the public-relations model based on problem nature. Secondly, significant problems and obstacles in fire management partly derived from access to the area by road traffic restrictions and density; insufficient equipment for a cease-and-desist operation and no equipment; and participation in public activities. Finally, an important guideline for enforcing the civil-state mechanism for fire management indicated a community-network support; integrated government agencies in procuring sufficient equipment for operations; and public participation in fire prevention and mitigation.

Keywords: Civil-state mechanism enforcement, fire management, Nonthaburi Province

บทนำ

อัคคีภัยเป็นหนึ่งในบรรดาสาธารณภัยทั้งหลาย ที่ถือว่าเป็นสาธารณภัยที่ไม่ควรมองข้าม เพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ที่ยังไม่มีสัญญาณบ่งบอกว่าจะเกิดขึ้นแน่ชัด นับวันปัญหาของอัคคีภัยจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน ดังตัวอย่างที่เป็นบทเรียนสำคัญหลาย

เหตุการณ์ เช่น เหตุเพลิงไหม้ในหอพักเด็กหญิงของสถานสงเคราะห์ บ้านเด็กร่มใจ เทศบาลตำบลเวียงป่าเป้าที่เป็นชุมชนเมืองอยู่ใกล้กับสถานีดับเพลิง เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2559 ซึ่งมีเด็กผู้หญิงมีอายุตั้งแต่ 5-12 ขวบกำลังหลับพักผ่อนอยู่ เป็นเหตุให้มีเด็กเสียชีวิต 17 ราย ซึ่งในพื้นที่เคยเกิดเพลิงไหม้มาก่อนที่บ้านพักพิงชั่วคราวของผู้พวยพตามแนวชายแดนไทย - พม่า ที่แม่สุริน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้มีผู้เสียชีวิตถึง 37 ราย ทำให้บ้านพักเสียหายไปกว่า 400 หลังคาเรือน เหตุเพลิงไหม้บ้านเรือนที่อยู่อาศัยตามสถิติส่วนใหญ่ พบว่า มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เสียชีวิตได้เกิดขึ้นในบ้านเรือนเมื่อเกิดเพลิงไหม้ขึ้นพบว่าจะมีก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ขึ้นทำให้ผู้ที่หลับลึก หดสติและไม่รู้สึกตัวจากหลักฐานที่ผ่านมามักพบศพผู้เสียชีวิตยังนอนอยู่บนเตียง (พิชญา จันทรานวัฒน์, 2559) ถึงแม้ว่าอัคคีภัยนั้น จะไม่ได้ส่งผลกระทบในวงกว้างระดับประเทศ แต่การเกิดอัคคีภัยทุกครั้งแม้เกิดขึ้นเพียงแค่ชุมชน ๆ หนึ่ง หรือเกิดอัคคีภัยกับบ้านเรือนเพียงหลังเดียว ก็ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและสภาพทางจิตใจของประชาชนและการช่วยเหลือฟื้นฟูจากหน่วยงานภาครัฐก็อาจยังไม่เพียงพอต่อการเริ่มต้นดำเนินชีวิตเกิดความสุขสูญเสียความสามารถทางเศรษฐกิจบางครั้งรุนแรงถึงขั้นสูญเสียชีวิตอัคคีภัยจึงเป็นเรื่องที่ควรเฝ้าระวังและได้รับการจัดการอย่างจริงจัง เพราะเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่ว่าจะเกิดขึ้นเองหรือมีคนทำให้เกิดขึ้น รัฐบาลในฐานะผู้กำหนดนโยบายได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ มุ่งเน้นการบริหารวิกฤติการณ์เพื่อรับมือภัยคุกคามหรือภาวะไม่ปกติ ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยมุ่งระดมสรรพกำลังทุกภาคส่วนเพื่อป้องกัน แก้อันตราย และฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดจากภัยพิบัติต่าง ๆ โดยการขับเคลื่อนการกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสู่การเป็นองค์กรชั้นนำ ภายใต้วาระ “ประเทศไทยปลอดภัย (Safety Thailand)” เป็นวาระแห่งชาติภายใต้แนวความคิด “สานพลังประชารัฐ สู่ประเทศไทยปลอดภัย” และได้กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนวาระประเทศไทยปลอดภัยอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ต้องการให้มีการบูรณาการแผนปฏิบัติการ ทรัพยากร ระบบปฏิบัติการและยกระดับมาตรฐานความปลอดภัย โดยมุ่งดำเนินมาตรการเชิงป้องกัน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถปฏิบัติการเผชิญเหตุและจัดการภัยพิบัติได้ (สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน, 2562)

จังหวัดนนทบุรี เป็นพื้นที่ปริมณฑลและรองรับการเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานคร ในปัจจุบันมีการขยายตัวของชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หมู่บ้านจัดสรรและอาคารชุดมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พื้นที่การเกษตรและชุมชนเดิมลดลง ความเป็นเมืองรุกรานความเป็นชุมชนดั้งเดิม และพื้นที่เกษตรกรรม จำนวนประชากรและสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะประชากรแฝงจากกรุงเทพมหานครที่เข้ามาทำงาน เรียนและอาศัยในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีมีอัตราเพิ่มขึ้น ส่งผลให้พื้นที่จังหวัดนนทบุรีประสบปัญหาความแออัดของเมือง ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาน้ำเสีย มลพิษและมลพิษ ปัญหาน้ำท่วมถนนในฤดูฝน จึงมีการกำหนดนโยบายของจังหวัดนนทบุรีในการเป็น “นนทบุรี 4.0” ขึ้น เพื่อกำหนดรูปแบบในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งในด้านจังหวัดปลอดภัยนั้นได้ให้ความสำคัญในการเพิ่มมาตรฐานการป้องกันสาธารณภัย โดยเฉพาะมาตรฐานดับเพลิงอาคารสูง การส่งเสริมพลังเครือข่ายรักษาความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย เนื่องจากจังหวัดมีอาคารสูงจำนวนมาก สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง และสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี จะต้องมีการตรวจสอบอาคารอย่างต่อเนื่อง

อาคารมีความมั่นคงแข็งแรง มีวัสดุอุปกรณ์พร้อม กรณีการเกิดไฟไหม้อาคาร (สำนักงานจังหวัดนนทบุรี, 2560) จากรายงานสรุปสถิติการเกิดอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่า จังหวัดนนทบุรีมีความเสี่ยงอัคคีภัยอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยสรุปการเกิดอัคคีภัยและความเสียหาย พ.ศ. 2560 ในพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรี พบว่า มีผู้ประสบภัยทั้งสิ้น 257 ครั้งเรือน ผู้ประสบภัย 534 คน บาดเจ็บ 2 คน เสียชีวิต 3 คน และที่อยู่อาศัยและทรัพย์สินเสียหายรวมเป็นเงิน 32,245,500 บาท (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี, 2561)

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการร่วมกันดำเนินการจัดการกับอัคคีภัย ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่าง การปฏิบัติงาน รวมถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ภาครัฐจัดขึ้นโดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยสูง เพื่อนำมาสร้างแนวทางในการแก้ไขและสนับสนุนกิจกรรมจัดการกับอัคคีภัยของแต่ละหน่วยงาน และภาคส่วนต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดประชารัฐ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพรรณนาการจัดการอัคคีภัยตามแนวทางกลไกประชารัฐของจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อระบุปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอัคคีภัยตามแนวทางกลไกประชารัฐของจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อสร้างแนวทางในการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับประชารัฐและประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับวงจรการจัดการคุณภาพ PDCA ของ W.Edwards Deming ที่เป็นผู้เสนอแนวคิดในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน อันประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงการปฏิบัติ ที่มีความต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งมีความสอดคล้องกับกระบวนการเกิดอัคคีภัยที่มีพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงตามแต่ละสถานการณ์ และได้ศึกษาแนวทางการจัดการอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรี และค้นคว้าทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และสิ่งที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย แนวทางการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัยตามวงจรการจัดการคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดการวิจัยแสดงถึงรูปแบบการจัดการอัคคีภัย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอัคคีภัย จนนำมาสู่แนวทางในการจัดการอัคคีภัยโดยใช้กลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และบทความต่าง ๆ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งศึกษาในลักษณะเฉพาะกรณี (Case Study) ในการจัดการอัคคีภัยโดยใช้กลไกประชารัฐของจังหวัดนนทบุรี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่ปรึกษาด้านอัคคีภัยและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในสถานประกอบการของภาคเอกชน มูลนิธิ ผู้นำชุมชน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 27 คน เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการอัคคีภัย เข้าใจบริบท สภาพปัญหา และเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัยในพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรี ทั้งนี้ ได้ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) แบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-probability Selection Sampling) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสาร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับสภาพพื้นที่ ข้อมูลประชากร และสถิติการเกิดอัคคีภัย
2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ (1) การจัดการอัคคีภัยโดยกลไกประชารัฐของจังหวัดนนทบุรี (2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอัคคีภัยโดยกลไกประชารัฐของจังหวัดนนทบุรี และ (3) แนวทางการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรี โดยในแต่ละประเด็นจะตั้งคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดกว้างให้แสดงความเห็น และนำมาซึ่งข้อมูลที่หลากหลายและลึกซึ้งเพียงพอสำหรับนำมาสรุปประมวลผล
3. แบบสังเกต ประกอบด้วย (1) ด้านการกระทำ สังเกตจากการดำเนินงาน วิธีการปฏิบัติในการจัดการอัคคีภัยของเจ้าหน้าที่ การปฏิบัติการของส่วนหลักและส่วนสนับสนุน อาทิ ปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมปฏิบัติภาคส่วนต่าง ๆ (2) สภาพปัญหาและอุปสรรคในพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรี และ (3) แบบแผน/กิจกรรม และแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายภาคประชาสังคมในการจัดการอัคคีภัย

สุดท้ายการวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการอัคคีภัยโดยกลไกประชารัฐ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอัคคีภัยโดยกลไกประชารัฐ และนำไปสู่การวิเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรีที่เหมาะสมต่อไป โดยเริ่มต้นจากการจัดระเบียบข้อมูล เนื่องจากข้อมูลมีที่มาจากหลากหลายแหล่ง ทั้งการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สังเกตท่าที น้ำเสียง พฤติกรรม การแสดงออกต่าง ๆ ระหว่างการสัมภาษณ์ เอกสาร และเว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งการจัดระเบียบข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้เริ่มทำตั้งแต่ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างการเก็บข้อมูล และหลังการเก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยจะทำการลงรหัสข้อมูล เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นระบบ ไม่สูญหาย ส่วนการแสดงผลข้อมูลและหาข้อสรุป จะแสดงข้อมูลในลักษณะของการอธิบาย บรรยาย โดยเริ่มทำตั้งแต่ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่วนการตีความผลการวิจัย ให้ความสำคัญกับการอธิบายตามวงจรการจัดการคุณภาพ PDCA เพื่อเข้าใจความหมายต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนั้นข้อสรุปที่เกิดขึ้น ยังตั้งอยู่บนฐานของทฤษฎี และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นด้วย

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีการตรวจสอบภายใน โดยเสนอคำอธิบาย หรือข้อสรุปจากมุมมองที่หลากหลาย ทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานด้านอค์กียทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้นำชุมชน มูลนิธิ และอาสาสมัครในพื้นที่ และทำการตรวจสอบภายนอก ด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยประยุกต์ใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับภาพรวมในการจัดการอค์กียของจังหวัดนนทบุรี การวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงการปฏิบัติ ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องของการจัดการอค์กียโดยใช้กลไกประชารัฐของจังหวัดนนทบุรี ระหว่างระยะก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ จนนำมาสู่การนำเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอค์กียของจังหวัดนนทบุรี ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการอค์กียตามแนวทางกลไกประชารัฐของจังหวัดนนทบุรี อธิบายตามวงจรการจัดการคุณภาพ PDCA ได้ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน มีการจัดทำแผนแม่บทเป็นแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดนนทบุรี กำหนดบทบาทหน้าที่ ช่องทางการประสานงานของแต่ละหน่วยงาน แนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และส่งมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปจัดทำเป็นแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งแผนการป้องกัน แผนการจัดการภาวะฉุกเฉิน แผนการฟื้นฟู แผนการฝึกอบรม แผนการตรวจตรา และจัดทำเป็นแผนเฉพาะกิจในการจัดการอค์กียที่มีความสอดคล้องตามแนวทางของแต่ละพื้นที่

1.2 ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ มีการติดตั้งอุปกรณ์เครื่องมือในการป้องกันและระงับอค์กียให้กับชุมชน พร้อมทั้งฝึกอบรมให้กับชุมชน จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับปัญหา วิธีการจัดการ และผลกระทบของอค์กีย ผ่านสื่อการเรียนรู้ แผ่นพับ และช่องทางอื่น ๆ เชื่อมโยงเข้ากับโครงการที่ทางหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น และฝึกซ้อมในสถานการณ์จำลองและเมื่อเกิดสถานการณ์จริงก็ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานข้างเคียง อาสาสมัครในพื้นที่ รวมถึงการปฏิบัติหลังจากเหตุการณ์สงบลงก็มีการประสานขอรับความช่วยเหลือจากองค์กรการกุศล บริษัท ห้างร้าน เพื่อช่วยเหลือในการดำรงชีพของผู้ประสบอค์กียในเบื้องต้น ดังผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.3 ด้านการตรวจสอบ มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบัญญัติ มีการจัดตั้งคณะทำงานเข้าตรวจสอบการปฏิบัติของแต่ละพื้นที่ ซึ่งได้ให้ความสำคัญการตรวจสอบในสถานที่ที่ให้บริการประชาชน ทั้งยังมีหน่วยงานกลางเข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรฐานการบริหารจัดการด้านอค์กียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4 การปรับปรุงการปฏิบัติ มีการทบทวนการปฏิบัติ มีการจัดหาอุปกรณ์ให้มีความเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ประสานความร่วมมือของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่ และปรับปรุงรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้มีความสอดคล้องกับปัญหา

2. ด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอศศียตามแนวทางกลไกประชารัฐของจังหวัดนนทบุรีนั้น ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านพื้นที่ การจราจรของประชาชนในพื้นที่ชุมชนแออัดก่อให้เกิดปัญหาต่อเนื่อง ในเรื่องปัญหาเกี่ยวกับการจราจร เป็นปัญหาต่อการจัดการกับอศศียในภาวะฉุกเฉิน 2) ปัญหาเกี่ยวกับความไม่เพียงพอของอุปกรณ์ในการปฏิบัติการเข้าระงับเหตุ ทำให้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน เนื่องมาจากปัญหางบประมาณ ในการจัดหาและ แนวพิจารณาความเห็นชอบของหน่วยงาน 3) ขาดการบำรุงรักษาเครื่องมือในการระงับอศศียเบื้องต้นของชุมชน และ 4) ปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาเกี่ยวกับค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานทำให้ประชาชนขาดการให้ความสำคัญในหน้าที่ของตนในการเข้าร่วมกิจกรรมของรัฐทั้งเรื่องของการร่วมปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

3. แนวทางในการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอศศียของจังหวัดนนทบุรีจากรูปแบบการจัดการและปัญหาในการจัดการอศศียโดยใช้กลไกประชารัฐนั้น ภาครัฐได้บูรณาการระหว่างหน่วยงานในการจัดการอศศียที่เป็นรูปธรรม มีการจัดทำความร่วมมือ (MOU) ในการจัดการอศศีย สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยอาศัยหลักในการจัดการอศศียโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน

ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังเน้นหนักในเรื่องของการฝึกอบรมให้ความรู้ในทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งเด็ก เยาวชน วัยทำงาน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ขึ้น รวมทั้ง มีการสร้างเครือข่ายชุมชน ทั้งผู้นำชุมชน อปพร. และ อสม. จะคอยเป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่รัฐในการตรวจสอบข้อบกพร่องในการจัดการอศศีย พร้อมนำข้อบกพร่องนั้น เสนอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความปลอดภัยขึ้น ในชุมชน และพัฒนาช่องทางการฝึกอบรม รูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้เกิดความรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับไปถ่ายทอดให้กับสมาชิกในครอบครัว และชุมชนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปการวิเคราะห์และการสรุปผลการวิจัย จึงขออภิปรายผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการอศศียโดยใช้กลไกประชารัฐของจังหวัดนนทบุรี ซึ่งสามารถอธิบายตามวงจรการจัดการคุณภาพได้ ดังนี้

ด้านการวางแผน

การวางแผนการจัดการอศศียของจังหวัดนนทบุรี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับโครงสร้างของแต่ละหน่วยงานในแต่ละพื้นที่ โดยหน่วยงานภาครัฐร่วมกับผู้นำชุมชนประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงในพื้นที่ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่มีส่วนเข้าร่วมในการป้องกันและระงับอศศีย ประกอบกับการวางแผน

ในด้านกำลังพล พนักงานดับเพลิงแต่ละหน่วยงานเองให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง สอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (2559) ซึ่งขับเคลื่อนภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสู่การเป็นองค์กรชั้นนำ ภายใต้แนวคิด “สานพลังประชารัฐ สู่ประเทศไทยปลอดภัยอย่างยั่งยืน” ในหัวข้อ Fire Safety for All 2016. เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกในด้านความปลอดภัยจากอัคคีภัย และเป็นการเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะแนวทาง นโยบายในการบริหารจัดการกับอัคคีภัยที่มีประสิทธิภาพ ใช้กลไกการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ตามแนวทางประชารัฐ และยังสอดคล้องกับ ไททัศน์ มาลา, สุนทรชัย ขอบยศ และพิศาล พรหมพิทักษ์กุล (2557) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางในการจัดการอุทกภัย กรณีศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี พบว่า มีการจัดทำแผนการจัดการ น้ำท่วม ผูกเชื่อมบุคลากรให้พร้อมรับมือกับน้ำท่วม มีการจัดการในภาวะฉุกเฉิน หลังจากเกิดภัย มีการเยียวยาช่วยเหลือฟื้นฟูจิตใจผู้ประสบภัย

ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ

ในการปฏิบัติตามแผนการป้องกันและระงับอัคคีภัย เป็นการติดตั้งถังดับเพลิงให้ชุมชนสามารถนำไประงับเหตุเบื้องต้น โดยชุมชนจะต้องร่วมกันดูแลรักษา หากพบว่ามีอุปกรณ์ใดชำรุดจะแจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าแก้ไขให้มีสภาพพร้อมใช้งาน และแผนการฝึกอบรม ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เน้นในการฝึกภาคสนามให้กับภาคประชาชน คือ การจำลองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ โดยการฝึกปฏิบัติตามฐานกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งแฝงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการอัคคีภัยต่าง ๆ เข้าไปกับโครงการอื่นในทุกกลุ่มเป้าหมาย ในวิธีการเลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ได้มาตรฐาน เนื่องจากถือว่าเป็นสาเหตุหลัก ๆ ของการเกิดอัคคีภัยในพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรี สอดคล้องกับ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2556) ได้กำหนดมาตรการเกี่ยวกับแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วย การตรวจตรา การอบรม การรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ และการบรรเทาทุกข์ และยังสอดคล้องกับ Addai et al. (2016) ได้ศึกษาถึง แนวโน้มการเกิดเพลิงไหม้ในกานาและวิธีการป้องกันเหตุการณ์เหล่านี้ พบว่า หน่วยดับเพลิงและองค์การจัดการภัยพิบัติแห่งชาติควรให้ความรู้เกี่ยวกับเพลิงไหม้ แก่ผู้ที่อยู่อาศัยเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัย โดยเน้นไปถึงสาเหตุของการเกิดเพลิงไหม้นั้นมาจากความประมาทของผู้อยู่อาศัยเอง ส่วนการปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉินและการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหลังเกิดเพลิงไหม้ มีการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบและมีการประสานขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิ อาสา ในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ Menyha & Akumu (2016) ได้ศึกษาถึงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อการจัดการภัยพิบัติจากอัคคีภัยในเมืองไนโรบี พบว่า รัฐบาลมุ่งที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งการกำหนดแนวทางในการทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการป้องกันและบรรเทาฟื้นฟูชุมชนหลังเกิดเหตุเพลิงไหม้

ด้านการตรวจสอบ

การตรวจสอบเป็นไปตามที่กฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานในการบริหารจัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2555 โดยกระทรวงแรงงานกำหนด และกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุม

อาคาร พ.ศ. 2535 ซึ่งมีการจัดตั้งคณะทำงานทั้งจากหน่วยงานส่วนกลางร่วมกับส่วนท้องถิ่นเข้าตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายด้านความปลอดภัย พร้อมให้ข้อเสนอแนะแก่สถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับ Addai et al. (2016) ได้ศึกษาถึง แนวโน้มการเกิดเพลิงไหม้ในกานาและวิธีการป้องกันเหตุการณ์เหล่านี้ พบว่าการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย มีการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการตรวจสอบสายไฟที่ใช้งาน การเคลื่อนย้ายวัสดุติดไฟ ตลอดจนให้ดำเนินการติดตั้งถังดับเพลิงด้วย

ด้านการปรับปรุงการปฏิบัติ

ด้านความเพียงพอของเครื่องมือดับเพลิงขั้นต้น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพยายามที่จะดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งการสรรหาอุปกรณ์ทดแทนของเดิม พร้อมทั้งเพิ่มอัตรากำลังให้เพียงพอ และมีการลงพื้นที่คอยเฝ้าระวังเหตุอยู่อย่างสม่ำเสมอ และต่อยอดปรับปรุงแผนงานในการปฏิบัติการป้องกันเชิงรุกโดยการพัฒนารูปแบบของสื่อการเรียนรู้ การนำเสนอเกี่ยวกับปัญหาอัคคีภัย เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับพนักงาน ประชาชน และสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับคนในชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ สอดคล้องกับ ภูวนัฐ กมลสุภประยูร (2551) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดระบบป้องกันอัคคีภัยสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารประเภทน้ำสลัดและไส้ขนม พบว่า การฝึกอบรมให้ความรู้ เป็นการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับคนงาน ซึ่งจะเป็นการช่วยป้องกันอัคคีภัย ลดผลกระทบ และความสูญเสียได้ ซึ่งแนวทางดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมอาหารประเภทอื่นที่มีลักษณะการประกอบธุรกิจใกล้เคียงกันได้

2. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรี

ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การขาดแคลนอุปกรณ์ในการปฏิบัติการเข้าระงับเหตุและการบำรุงรักษาเครื่องมือในการระงับอัคคีภัยเบื้องต้นของชุมชน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐเองพยายามนำไปติดตั้งตามพื้นที่เสี่ยงให้กับชุมชนเป็นจำนวนหนึ่งซึ่งไม่เพียงพอ อันเนื่องมาจากความต่อเนื่องของงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน และขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ในการดับเพลิงเท่าที่ควร ทำให้อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ไม่มีประสิทธิภาพในการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐยา อุ่นทองดี (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขมลพิษทางอากาศจากหมอกควันในจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า กระบวนการมีความครอบคลุมทั้งหน่วยงานภาครัฐและประชาชน แต่เนื่องจากบุคลากรและงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานทำให้การมีส่วนร่วมไม่ครอบคลุมและไม่ต่อเนื่อง

3. แนวทางการขับเคลื่อนกลไกประชารัฐในการจัดการอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรี

เนื่องจากศักยภาพของแต่ละท้องถิ่นที่ไม่เท่ากันทำให้เกิดปัญหาความไม่เพียงพอด้านกำลังพลและอุปกรณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย จึงมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน โดยการจัดทำความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน (MOU) ในพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรีขึ้นเป็นการวางแผนการจัดการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงาน พร้อมทั้งขับเคลื่อนในส่วนองภาคประชาสังคม ได้นำหลักการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community-based Disaster Risk Management) หรือที่เราเรียกว่า CBDRM มาเป็นแนวทาง

การดำเนินโครงการเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชมภูณช หุ่นาค (2560) เรื่อง การจัดการภาครัฐแนวใหม่: การเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างผลผลิตภาพสูงสุด ที่ได้ อธิบายไว้ว่า การให้บริการประชาชนจำเป็นที่จะต้องสร้างความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และรัฐเปิดให้มีการจ้างเหมาจากภาคเอกชน หรือให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เป็นต้น และยังสอดคล้องกับผลการวิจัย ของศิรินันต์ สุวรรณโมลี (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความเสี่ยง จากภัยพิบัติโดยชุมชนเป็นฐานจากภาคประชาสังคม พบว่า แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน คือ ภาคชุมชนควรมีการรวมกลุ่มและการจัดการองค์กรชุมชนเป็นหัวใจของกระบวนการจัดการความเสี่ยง จากภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นฐาน และเน้นหนักในเรื่องของแผนการฝึกอบรมและการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจถึงปัญหา ซึ่งมีการแนะนำให้ประชาชนรู้ถึงวิธีการใช้ การดูแลให้ความรู้กับประชาชน สร้างความตระหนักในเรื่องความปลอดภัยให้ประชาชน ก่อเกิด เครือข่ายดูแลความปลอดภัยในชุมชนช่วยในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ จุดเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย ในพื้นที่ซึ่งสอดคล้องกับ Addai et al. (2016) ได้ศึกษาถึง แนวโน้มการเกิดเพลิงไหม้ในกานาและ วิธีการป้องกันเหตุการณ์เหล่านี้ พบว่า มีการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครดับเพลิงในชุมชน มีการ ฝึกอบรม และจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินการกรณีเกิดเพลิงไหม้ ตัวอย่างเช่น หมู่บ้านแอตดิง ได้มีการจัดตั้งอาสาสมัครชุมชนจำนวน 24 คน ทั้งเด็ก ผู้ชาย ผู้หญิง ทำหน้าที่เป็นยามให้กับชุมชน ในการป้องกันเหตุเพลิงไหม้

นอกจากนั้นให้ตัวแทนชุมชนหรือผู้นำชุมชนเข้ามารับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่รัฐ และนำความรู้ไปถ่ายทอดต่อให้กับคนในชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งองค์กรการกุศล มูลนิธิต่าง ๆ ในพื้นที่ กลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ ทั้งอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และผู้นำชุมชน มาร่วมประชุมกัน เพื่อกำหนด แนวทางให้มีการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Menya & Akumu (2016) ได้ศึกษาถึง ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อการจัดการภัยพิบัติจากอัคคีภัยในเมืองไนโรบี พบว่า หน่วยงานภาครัฐของเมืองต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม วิธีการสร้างความร่วมมือก็นำไปสู่การประสานงานระหว่างหน่วยงาน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน จึงต้องมีการจัดโครงสร้างและ บทบาทหน้าที่ขององค์กรเพื่อประสานความร่วมมือเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการอัคคีภัยของ เมืองไนโรบี

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในภาพรวม ประกอบด้วย 2 ส่วน ข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ในการจัดการอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรีโดยกลไกประชารัฐเพื่อให้เกิดความพร้อมในการรับมือกับอัคคีภัยนั้น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี ควรจะต้องมีการส่งเสริมการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กร (MOU) ที่เป็นรูปธรรม สนับสนุนส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐพัฒนาและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดทำแผนและทดสอบแผนในสถานการณ์จำลอง ปรับปรุงแผนให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และมีความทันสมัยอยู่เสมอ พร้อมทั้งหน่วยงานรัฐและเอกชนในพื้นที่ จะต้องร่วมมือกันสร้างทัศนคติ ด้วยการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย สร้างจิตสำนึกในการเตรียมพร้อมรับมือกับอัคคีภัยให้กับประชาชน และดึงเอาศักยภาพของชุมชนที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ สร้างการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมาของชุมชนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยติดตามประเมินผลการนำแนวทางประชารัฐไปปฏิบัติในการจัดการอัคคีภัยของจังหวัดนนทบุรี ว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด สถิติการเกิดอัคคีภัยมีอัตราการลดลงหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กองวิชาการและแผนงาน สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพฯ. (2560).
การประเมินความเสี่ยงอัคคีภัยในชุมชน. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<https://www.bangkokfire.com/images/bfrd13/risk/risk2018>.
(2562, 14 เมษายน).
- ชมภูษ หุ่นาค. (2560). การจัดการภาครัฐแนวใหม่: การเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างผลิตภาพสูงสุด.
วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 7(3), 125-139.
- ณัฐยา อุ๋นทองดี. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขมลพิษ
ทางอากาศจากหมอกควันในจังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทวีดา กมลเวช. (2554). คู่มือการจัดการภัยพิบัติท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.
- ไททัศน์ มาลา, สุนทรชัย ชอวยศ และพิศาล พรหมพิทักษ์กุล. (2557). แนวทางในการจัดการ
อุทกภัย กรณีศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี . วารสารสถาบันพระปกเกล้า.
12(2): 77-105.
- ภูณัฐ กมลสุประยูร. (2551). แนวทางการจัดระบบป้องกันอัคคีภัยสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรม
อาหารประเภทน้ำสัดและไส้ขนม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- พิชญะ จันทรานูวัฒน์. (2559). รายงานการดำเนินงาน โครงการ “บ้านเวียงป่าเป้า...ปลอดภัย
จากอัคคีภัย”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://www.coe.or.th/coe-2>Newpic>.
(2562, 10 เมษายน).

- ศิรินันต์ สุวรรณโมลี. (2552). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยชุมชนเป็นฐานจากภาคประชาสังคม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านน้ำเค็ม ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรชีวภาพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพฯ.
- สำนักงานจังหวัดนนทบุรี. (2560). **บรรยายสรุปข้อมูลจังหวัดนนทบุรี**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.nonburioffice@gmail.com.pdf>. (2562, 5 เมษายน).
- สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน. (2558). **Safety Thailand Safety Together**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก www.tosh.or.th2index.php/tosh-news/project/21-safety-thailand, (2562, 1 พฤษภาคม).
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2556). **กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ.2555 ข้อ 4**. (9 มกราคม 2556).
- ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 130 ตอนที่ 2 ก หน้า 24 - 34.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี. (2561). **รายงานสถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดนนทบุรี**. กลุ่มนโยบายและวิชาการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี เอกสารทางวิชาการ ลำดับที่ 1/2561.
- CRED. & UNISDR. (2018). **Natural Disasters 2017**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <https://relief-web.int/report/world/natural-disasters-2017>. (2019, 24 April).
- Emmanuel K. Addai, Samuel K. Tulashie, Joe-Steve Annan & Isaac Yeboah. (2016). Trend of Fire Outbreaks in Ghana and Ways to Prevent These Incidents. **Journal of Safety and Health at Work**. 7(4): 284-292.
- Menya, A. A. & K'Akumu, O.A. (2016). Interagency collaboration for fire disaster management in Nairobi City. Master of Urban Management Programme, School of the Built Environment, University of Nairobi, P.O. Box 30197GPO00100, Nairobi, Kenya. **Journal of Urban Management**. 5(1): 32-38.